

Organisasjon for fiskerettshavere i lakse- og sjøaureførende vassdrag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland
N-0135 Oslo
Kontoradresse: Schweigaardsgate 34 C, Oslo
Telefon: 2205 4553/ 9285 8495
Telefax: 2217 1787
E-post: post@lakseelver.no
Org nr: 971281693
Bankgiro: 8101 05 37886
Internett: www.lakseelver.no

Oslo, 04/08-2008

Medlemsinfo 3 – 2008

Ny daglig leder

Torfinn Evensen (36) er ansatt som ny daglig leder i Norske lakseelver. Evensen er utdannet som naturforvalter ved Norges landbrukshøgskole. Siden han ble uteksaminert i 1996, har han jobbet ved Den Norske Turistforening (DNT) bl.a. med saker vedrørende plan- og bygningsloven, naturvernloven, viltloven og andre naturforvaltningssaker. Av betydning for arbeidet i NLE, kan nevnes at han har vært involvert i en rekke vassdrags-konsesjonssaker og er godt vant til lobbyering mot politikere og myndigheter. Ellers har han arbeidet mye mot landbruksnæringa gjennom prosjektet "Lokal mat og matkultur". Han for øvrig opparbeidet bred agrar tilhørighet gjennom oppvekst på gårdsbruk i Sandefjord og agronomutdanning. Torfinn har siden barndommen vært ihuga laks- og ørretfisker.

På spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver han ønsker å prioritere i første omgang, nevner han spesielt oppdrettsproblematikken og vassdragsregulering. – Overløpsventil må bli et krav slik at man unngår at elva tørrlegges ved utfall av turbiner slik for eksempel Surna nettopp har opplevd, mener han. Han peker videre på at tapping av magasinene teknisk må gjøres på en annen måte enn i dag, hvor man tar ut bunnvann. – Dette gir for høy temperatur vinterstid og for kaldt vann sommerstid slik at hele vassdragsmiljøet påvirkes negativt. - Ellers vil jeg selvfølgelig prioritere arbeidsoppgaver etter de signaler styret gir. – Jeg gleder meg virkelig til å ta fatt på nye utfordringer, avslutter han.

Finn Erlend Ødegård slutter formelt i Norske Lakseelver 15. august. I perioden fram til Torfinn startet opp 15. september, vil styremedlem Ingar Aasestad innimellom ta enkelte dager på NL-kontoret for å kunne håndtere de viktigste oppdukkende sakene.

NLE har siden 2006 leid ut en viss %-andel av daglig leders stilling til Innovasjon Norge i forbindelse med prosjekt håndplukket laksefiske. Denne ordningen vil nå opphøre. Innovasjon Norge vil imidlertid selv videreføre prosjektet med eget nyttilsett personell som prosjektleder. Finn Erlend flytter for øvrig til nabokontoret her på Landbrukets hus hvor han skal håndtere rovdyrproblematikk i Norges bondelag.

Konsesjonsordning for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen

Miljøverndepartementet (MD) har bedt Direktoratet for naturforvaltning (DN) utrede en konsesjonsordning for sjølaksefiske med faststående redskap. DN har organisert arbeidet i et prosjekt og har ansatt egen prosjektleder. Utkast skal foreligge senest 1. oktober 2008. Noregs grunneigar- og sjølaksefiskarlag, Finnmarkseiendommen, Norges Bondelag og Noregs Fiskarlag blir med i referansegruppen. Finn Erlend Ødegård stiller for Bondelaget. Øvrige aktører i lakseforvaltningen, herunder Norske Lakseelver, involveres gjennom samarbeidsmøte for anadrome laksefisk og i høringsprosessen. Oppstartsmøte ble avholdt 4/7-08. Ordningen er tenkt igangsatt allerede for sesongen 2009.

I tråd med oppdragsbrevet fra Miljøverndepartementet, skal ordningen særlig ivareta hensynet til næringsfiske og samisk kulturutøvelse.

Forslaget skal videre

- utrede muligheten for bruk av kvoter i forbindelse med konsesjonsordningen
- avklare hvordan konsesjonsordningen kan tilpasses Finnmarkseiendommen som grunneier
- vurdere overgang fra krokarn til kilenot i Finnmark
- vurdere problemstillinger knyttet til rekruttering/nye fiskere

Fremdriftsplanen for konsesjonsordningen.

- 4. juli Oppstartsmøte (DN, NGSL, Sametinget, Finnmarkseiendommen, Bondelaget, Fiskarlaget)
- 20. mai – 1. oktober Arbeid med grunnlagsutredninger og utforming av utkast til konsesjonsordning.
- 15. september Alle grunnlagsutredninger ferdige
- 1. oktober Utkast til konsesjonsordning foreligger
- Oktober/november Utkastet behandles i referansegruppa, samt i Samarbeidsmøte om lakseforvaltning. Avklaring på dep.plan
- 15. november Forslag sendes på høring
- 1. januar Høringsfrist
- 5. januar Oppsummering av høringsuttalelser og DNs anbefaling sendes MD
- 15. februar Ordningen vedtas
- 15. mars Søknadsfrist
- 15. april Vedtak om konsesjon
- 10. mai Klager behandlet, endelig vedtak fastsettes

Kven eig laksen ?

Kronikk av Aage Wold, styreleiar Norske Lakseelver

Kven eig laksen, spør Helge Hjelset i Åndalsnes Avis 17.06.08 Svaret er enkelt: Ingen eig laksen, ikkje elveeigarane og ikkje sjøfiskarane. Det som begge eig (har), er ein rett til å fiske laksen, og denne retten kan ikkje utan vidare takast frå nokon av dei.

Men det som overstyrer denne retten, eller i alle fall bør overstyre retten, er vår plikt til å ta vare på den atlantiske villaksen, slik Norge gjennom internasjonale avtalar har forplikta seg til. Fangsten av atlantisk laks er no nede på ca 20 % av det han var for 3 ti-år sidan. Sjølv i Norge, som er best stilt av alle landa med atlantisk laks, er fleire laksestammer allereie utrydda, og langt fleire har status som "sterkt utryddingstruga".

Årsakene til denne situasjonen er mange (lakselus, genblanding, gyro, forsureing, forureining vassdragsregulering, temperaturendring, næringsstilgang, berre for å nemne dei mest sannsynlege), men uansett årsak, må vi ikkje gjere situasjonen endå verre ved overfiske. Det er bakgrunnen for at myndigheitene no krev redusert fiske både i elv og sjø. Det er nemleg ikkje slik at innskrenkingane berre rammar den eine parten.

Elvene.

I dei aller fleste elvene er sesongen innkorta gjennom ny forskrift, og i fleire elver er det ikkje opna for fiske i det heile tatt. I tillegg er det i innført fangstkvote i nesten samtlege elver, og mange elveeigarlag (herunder Måna elveeigarlag) har på frivillig basis innført endå strengare kvoter enn det dei er pålagde. Norge har no forplikta seg til å utarbeide eit fagleg begrunna gytebestandsmål (eit mål for kor mykje laks som skal stå att på gyteplassen når fisket er over) for alle lakseførande vassdrag. Eit slikt gytebestandsmål er allereide utarbeidd for 180 elver, og i dei andre skal arbeidet gjerast i løpet av dei første åra. Fiskeuttaket skal tilpassast desse måla. Det betyr at dersom det er grunn til å tru at gytebestandsmålet ikkje vil bli nådd, skal fisket reduserast ytterlegare, eller stansast heilt. Det blir difor heilt feil når det frå somme hald blir framstilt slik at elvefisket ikkje er redusert.

Sjøen.

Av same grunn (utryddingstruga laksebestandar), har sjølaksefiskarane også fått innkorta sesongen, men har ikkje fått kvoter for kor mykje laks dei kan ta ut. Det som er spesielt for sjølaksefisket, er at det i dei fleste tilfelle er eit fiske på blanda bestandar, dvs. at det blir fiska både på bestandar som tåler beskatninga, og på dei som ikkje gjer det. Norge er no det einaste landet som i vesentleg grad har eit slikt fiske på blanda bestandar, stikk i strid med råda frå ICES (Det internasjonale havforskningsrådet) og NASCO (North Atlantic Salmon Conservation Organisation), som vi har forplikta oss til å følgje.

DN (Direktoratet for naturforvaltning) har av Miljøvern.dep. no fått i oppdrag å vurdere ei konsesjonsordning for sjølaksefisket. Det er grunn til å tru at ein i ei slik vurdering vil skilje mellom "hobbyfiskarar" og fiskarar som har notfisket som ei vesentleg inntekt, og ta mest omsyn til dei siste. I den samanheng reknar eg med at nøyaktig førd fangstdagbok frå dei siste åra vil vere av stor verdi for den enkelte sjølaksefiskar (berre som eit tips).

Norske Lakseelver er elveeigarane sin organisasjon, men vi har i alle samanhengar peika på at juridisk sett er retten til å fiske i sjøen likeverdig med retten til å fiske i elv. Skulle sjølaksefiskarane, av årsaker eg har peika på, bli fråteken denne retten, vil Norske Lakseelver med styrke hevde at dette ikkje kan skje utan ei form for kompensasjon.

For so å vende attende til spørsmålet frå Helge Hjelset: Ingen eig laksen, men eg trur sjølaksefiskarane må bu seg på endå strengare restriksjonar enn i dag, ikkje av omsyn til elvefisket, men av omsyn til villaksen. Det same må elveeigarane.

Brosjyre om gjenutsetting av fisk

Som et resultat av diskusjonen rundt fang og slipp i starten av fiskesesongen, har vi, sammen med Norges Jeger- og fiskerforbund, utarbeidet en informasjonsfolder som beskriver hvordan gjenutsetting av fisk skal foregå på en human måte.

Fiskeforvaltningen har lange tradisjoner for å rette fisket mot ønskede fiskearter, størrelses-grupper av fisk, kjønn eller livsstadier. Dette gjøres bl. a. ved å pålegge sportsfiskerne å gjenutsette fisk som er under minstemålet, hunnlaks eller laks som er utgytt (vinter-støing). I vassdrag hvor laksestammen er truet, men hvor sjøaurestammen er tallrik, pålegger fiskereglene gjenutsetting av villaks, mens sjøaure kan beholdes. Fisk som har åpenbare kjennetegn på at de er rømt oppdrettsfisk er alltid uønsket i vassdrag. Alle fiskere bør avlive rømt oppdrettslaks. Slike fiskeregler har som formål å beskatte fiskebestandene på en best mulig måte og å gjøre bestandene mer robuste.

Enkelte sportsfiskere ønsker av ulike årsaker å sette tilbake fisk, selv om de har lov til å beholde fisken. Dette gjelder for eksempel sportsfiskere som ikke ønsker å fylle fangstknoten, eller som trives best med å gjenutsette fisken. Uansett hva som er årsaken til at fisk settes tilbake, er det viktig at den enkelte sportsfisker har kunnskap slik at håndteringen blir mest mulig skånsom for fisken. Vi oppfordrer derfor både elveeierlag og fiskerforeninger å sørge for størst mulig spredning på folderen.

Folderen finnes ikke i trykt versjon, men i to PDF-utgaver. En lavoppløsningskopi for utlegging på web-sider og en med høyere oppløsning egnet for utskrift og opptrykk. Begge kan lastes ned fra våre hjemmesider: www.lakseelver.no.

Laksesesongen så langt

Bra innsig av storlaks, et svakt mellomlaksår og så langt lite smålaks i store områder. Dette er status etter første halvdel av årets laksesesong. Reguleringene som ble gjort i laksefisket før sesongstart har vært nødvendige og ser ut til å gi tilsiktet effekt. Selv om smålaksens fravær bekymrer, ser ikke Direktoratet for naturforvaltning (DN) behov for å gripe inn og stanse laksefisket nå. DN mener at effekt av reguleringene i laksefisket så lang synes vellykket.

En foreløpig gjennomgang av laksesesongen DN har gjort, viser at utviklingen i lakseinnsiget i 2008 er omtrent som forventet. Storlaksinnsiget ser ut til å ha vært bra i de fleste deler av landet. Etter det forholdsvis gode mellomlaksinnsiget i 2007 var det forventet et godt innsig av storlaks i år. Dette ser altså ut til å ha slått til. Mellomlaksinnsiget er heller svakt de fleste steder, men heldigvis ikke katastrofalt dårlig, mener DN.

Med noen unntak meldes det så langt om lite smålaks fra Sør-Trøndelag og sørover, mens rapportene fra Nord-Trøndelag og nordover er noe bedre. Likevel er det fremdeles for tidlig å gi et sikkert anslag for smålaksens del.

DN mener at reguleringene som ble gjort før årets fiskestart, blant annet med utsatt start i sjølaksefisket, har økt oppgangen av storlaks til elvene. Dette vises på elvefangster i store deler av landet. Beregninger gjort av Norsk institutt for naturforskning (NINA) viser at elvefangstene tidlig i sesongen var nesten dobbelt så store som de ville vært med fjorårets reguleringer. Dette betyr imidlertid ikke at det totale innsiget av fisk er større enn før.

- Om man legger rapportene så langt til grunn, vil vi i år trolig få mer stor fisk på gyteplassene, slik hensikten med reguleringene var, sier Raoul Bierach i DN. DN forventer derfor at gytebestandsmålene i år kan bli nådd i flere vassdrag enn tidligere. Samtidig vil det fortsatt være en god del vassdrag der man ikke får nok fisk til gyteplassene. Dette gjelder også for flere vassdrag der fiske i elvene er helt forbudt. Utfordringene knyttet til fiske på blanda bestander er derfor ikke løst.

Enkelte steder, slik som i Namsenfjorden, har reguleringene i hovedsak vært begrunnet med for stor andel oppdrettslaks på gyteområdene. Det gjenstår å se om reguleringene har bidratt til å bedre denne situasjonen også.

Selv om årets sesong har gitt til dels gode elvefangster av storlaks, betyr dette imidlertid ikke at lakseinnsiget har vært betydelig bedre enn de foregående årene.

- Etter det dårligste smålaksinnsiget i manns minne i 2007, var en spesielt redd for at mellomlaksinnsiget kunne svikte helt, og at det kunne bli behov for full fiskestans. - Heldigvis ser det ut til at innsiget ikke er så dårlig at dette blir nødvendig, sier Raoul Bierach i DN.

Et foreløpig svakt smålaksinnsig gir imidlertid grunn til bekymring. DN oppfordrer derfor både fylkesmennene og den lokale forvaltningen til å følge nøye med på den videre utviklingen. Det kan fortsatt bli nødvendig å sette inn ekstra tiltak i elver med sviktende innsig, kanskje spesielt i smålakselver.

På www.lakseelver.no får du hele tiden en oversikt over oppslag om laksefisket i mediene.

Vedlegg:

- "Laksefiske som opplevelsesnæring" utgitt av Elvene rundt Trondheimsfjorden

Vennlig hilsen Ingar Aasestad